

Implementace dotazníku WHODAS 2.0 a SF-36 ve zdravotnické a sociální oblasti, WHODAS 2.0 elektronický dotazník s výpočtem skóre

MUDr. Bc. Petra Sládková, PhD., Ing. Dana Krejčová

Klinika rehabilitačního lékařství 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze, ÚZIS ČR

Dotazníky kvality života

- Subjektivní pohled pacienta/klienta
- WHODAS 2.0 (World Health Organization Disability Assessment Schedule 2.0)

www.who.int/icidh/whodas/

- SF-36 (Short Form)

<https://www.uzis.cz/dotaznik-kvality-zivota-sf-36>

WHODAS 2.0

- Základní doporučená verze dotazníku obsahuje 36 otázek
- Detailní informace o funkčních schopnostech
- Stanovení stupně disability důležité ve zdravotně-sociální sféře
- Možné vyškolení tazatelů

WHODAS 2.0

6 základních domén

- Porozumění a komunikace
- Mobilita
- Sebeobsluha
- Vztahy s lidmi
- Životní aktivity (domácnost, práce, škola)
- Účast (participace) ve společnosti

WHODAS 2.0 - praktická aplikace

- Stupeň obtížnosti v posledních **30 dnech**
- Průměr z dobrých a špatných dnů – pokud obtíže kolísaly během měsíce
- Jak je činnost **obvykle** vykonávána
- Míra obtíží včetně použití **pomůcek** nebo využití **pomoci druhých osob**

WHODAS 2.0- praktická aplikace

- Aktivita, které respondent nevykonává z důvodů zdravotních obtíží se hodnotí jako **5 = extrémní, nelze provést**
- Otázka zodpovězena pozitivně (tj. že jsou přítomny obtíže) – dotaz na počet dní v předchozích 30 dnech
- Vhodná verze s denními kódy, počet dnů se zapisuje A-E

WHODAS 2.0 - praktická aplikace

Mít potíže s nějakou činností znamená:

- **Zvýšenou námahu**
- **Bolest nebo jiné nepříjemné pocity**
- **Pomalost**
- **Změnu ve způsobu, jak činnost provádíte**

WHODAS 2.0 - praktická aplikace

Zdravotní stav

- **Fyzické a duševní nemoci**
- **Zranění**
- **Problémy s alkoholem**
- **Problémy s drogami**

WHODAS 2.0 - praktická aplikace

Kód

- **A.** **1 den**
- **B.** **2 - 7 dní (do 1 týdne)**
- **C.** **8 - 14 dní (<2 týdny)**
- **D.** **15 - 29 dní (>2 týdny)**
- **E.** **30 dní (celý měsíc)**

WHODAS 2.0 – skórování

Žádné	Mírné	Střední	Těžké	Extrémní
1	2	3	4	5

WHODAS 2.0 - výhody

- Kompatibilní s ICF, MKF – 5 stupňová hodnotící škála
- Rozsah poruchy (impairmentu)

Žádný	Mírný	Střední	Silný	Kompletní
0	1	2	3	4

WHODAS 2.0 - výhody

- Detailní vypracovaný manuál pro klinika
- Úměrná časová náročnost
- Statisticky zpracovatelná data
- Výpočet skóre viz. přednáška
- Klinické zkušenosti s aplikací
- Možnost jednorázového proškolení tazatelů

Dotazníky kvality života zdravotnictví

- Subjektivní pohled – **klíčový pro:**
- určení zásadních problémů na počátku terapie
- navázání smysluplné spolupráce, získání důvěry pacienta
- získání a udržení motivace

Dotazníky kvality života zdravotníků

Subjektivní pohled – **klíčový pro:**

- optimalizaci stanovených cílů terapie
- informovanost rodiny
- zmapování efektu terapie
- srovnání pohledu pacienta na počátku a konci terapie

Dotazníky kvality života sociální oblast

Posuzování stupně závislosti dle zákona
č.108/2006 Sb., o sociálních službách

- Určení DNZS – dopad na funkční schopnosti
- Sociální šetření popisuje snížení soběstačnosti

Dotazníky kvality života sociální oblast

Posuzování stupně závislosti dle zákona
č.108/2006 Sb., o sociálních službách

- Hodnotí se 10 ZŽP

Mobilita, orientace, komunikace, stravování,
oblékání a obouvání, tělesná hygiena,
výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví,
osobní aktivity, péče o domácnost

Dotazníky kvality života sociální oblast

Posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

- Přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením – TP, ZTP, ZTP/P
- Omezení schopnosti pohyblivosti a orientace
- Funkční postižení - středně těžké, těžké, zvláště těžké

WHODAS 2.0 elektronický dotazník

Vytvořeno ÚZIS ČR

Elektronická forma dotazníku WHODAS 2.0

→ Interaktivní webová aplikace

Verze:

36 otázek pro odborného testujícího

36 otázek pro samostatné vyplnění

<https://www.uzis.cz/katalog/klasifikace/WHODAS>

Výhody aplikace

Okamžité zaznamenávání hodnot

Po vyplnění vypočítá výsledné skóre

Signalizace nesprávných/chybějících hodnot

Ochrana údajů – Javascript na straně
uživatele

Úspory času

Úvodní stránka aplikace

WHODAS 2.0, verze pro odborného testujícího 36 otázek, elektronická verze

[Informace o autorech a licenčních právech](#)

Klinický dotazník WHO Disability Assessment Schedule - formulář pro vyhodnocení. Podrobnější informace k metodice naleznete na [stránce českého překladu](#).

Údaje nejsou nikam zaznamenávány, slouží pro vypočtení skóre, případně vytištění do dokumentace pacienta.

Tento dotazník obsahuje verzi WHODAS 2.0 pro odborného testujícího s 36 otázkami.

Instrukce pro tazatele jsou psány tučnou kurzívou – nečtěte je nahlas. Text, který má slyšet tázaný, je psán

ve standardním písmu modře.

Takový text čtěte nahlas.

F1 - Identifikace Tázaného

F2 - Identifikace Tazatele

F3 - Číslo testování

Datum provedení testování (den, měsíc, rok)

F5 - Životní situace v době rozhovoru

Přejděte ke kartě č. 1 a vysvětlete, že „obtíže s činností“ znamenají:

zvýšenou námahu
nepříjemné pocity nebo bolest
pomalost
změnu způsobu, jakým vykonáváte jednotlivé činnosti

Řekněte respondentovi:

Každá otázka, na kterou budete odpovídat, se vztahuje na potíže v době poslední, kdy jste třeba zodpovědět, jak velké potíže jste měl/a v průměru za posledních 30 dní obvyklým způsobem.

Ukažte respondentovi kartu č. 2 a řekněte:

Při odpovědi použijte tuto stupnici.

Čtete škálu nahlas:

Žádné, lehké, střední, těžké, extrémní nebo nelze provést

Ujistěte se, že respondent může kartu číslo 1 a kartu číslo 2 v průběhu

Porozumění a komunikace

Položím Vám teď několik otázek o porozumění a komunikaci.

Ukažte respondentovi kartu číslo 1 a kartu číslo 2

Karty obsaženy v aplikaci

36 otázek
verze pro odborného
lékaře

WHODAS 2.0
World Health Organization
Disability Assessment Schedule 2.0

Karta č. 1

Zdravotní stav zahrnuje:

- Nemoci nebo jiné zdravotní problémy
- Zranění
- Duševní nebo emocionální problémy
- Problémy s alkoholem
- Problémy s drogami

Mít potíže s nějakou činností znamená:

- Zvýšenou námahu
- Nepříjemné pocity nebo bolest
- Pomalost
- Změnu ve způsobu, jak činnost provádíte

Bereme v úvahu jen posledních 30 dnů

Průběžně počítá skóre v doménách

Porozumění a komunikace

Položím Vám teď několik otázek o [porozumění a komunikaci](#).

Ukažte respondentovi [kartu číslo 1](#) a [kartu číslo 2](#)

Jak velké potíže jste měl/a v posledních 30 dnech v těchto činnostech:

D1.1 [Soustředit se](#) na činnost po dobu [10 minut](#)?

D1.2 [Zapamatovat si důležité věci](#), co je třeba udělat?

D1.3 [Rozebrat a vyřešit problémy](#) v každodenním životě?

D1.4 [Naučit se něco nového](#) (nový úkol), například jak se dostat na nové místo?

D1.5 [V obecném smyslu rozumět](#) tomu, co lidé říkají?

D1.6 [Začít a udržet rozhovor](#) (konverzaci)?

Skóre domény porozumění a komunikace

[Přejít zpět na část A](#)

[Přejít na část D2](#)

D1.3 [Rozebrat a vyřešit problémy](#) v každodenním životě?

0 - žádné potíže

D1.4 [Naučit se něco nového](#) (nový úkol), například jak se dostat na nové místo?

4 - extrémní potíže/nelz

D1.5 [V obecném smyslu rozumět](#) tomu, [co lidé říkají](#)?

4 - extrémní potíže/nelz

D1.6 [Začít a udržet rozhovor](#) (konverzaci)?

3 - těžké potíže

Skóre domény porozumění a komunikace

54%

[Přejít zpět na část A](#)

[Přejít na část D2](#)

Celkové skóre

47%

H1 - [V kolika](#) z posledních 30 dnů byly potíže přítomny?

8

H2 - V kolika z posledních 30 dnů jste [zcela nebyl/a](#) schopen/a vykonávat své obvyklé činnosti nebo práci kvůli svému zdravotnímu stavu?

3

H3 - V [kolika](#) z posledních 30 dnů, nepočítáme-li dny, kdy jste byl/a naprosto neschopný/á, kolik dní jste musel vynechat nebo omezit své obvyklé činnosti nebo práci kvůli Vašemu zdravotnímu stavu?

2

[Tisk vyplněného dotazníku](#)

[Uložení dotazníku v XML](#)

Dotazník lze vytisknout či uložit ve formátu XML

ZÁVĚR

KONTAKTY:

email: petra@sladkova.eu, petra.sladkova@vfn.cz

WHODAS II - vlastní home page

www.who.int/icidh/whodas/

„Když chcete něco zlepšovat, musíte vědět co“